

MAGYAR LAJDA

3 lei

Tazá postalá pláttá
aprobáril Dir. Gen.

BUDAPEST
VII., Erzsébet-körut 9—11.

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 202 (1644) szám * Csütörtök, 1937 október 7

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Kormánykörökben meggondolatlanoknak tartják Pop Valér körlevelét

„Kivánatos nagyobb elővigyázattal eljárni akkor, amikor az intézkedés belevág az állam hivatalos politikájába”

Bucuresti. Saját tud. Az „Adeverul” írja: Kormánykörökben sokat foglalkoznak Pop Valér helyzetével, amely számára az ismeretes körlevéllel kapcsolatban előállott. Élénken bírálják úgy magát a körrendeletet, mint pedig azt a magyarázatot, amelyre Pop Valér utólag kényszerült és amely szerint ez a körlevél csak óhaj kifejezése volt.

Kormánykörök meggondolatlanoknak tartják Pop Valér körlevelét és megállapítják, hogy kivánatos dolog nagyobb elővigyázatossággal eljárni akkor, amikor egy miniszter olyan intézkedést fogantat, amely belevág az állam hivatalos politikájába.

MEGÁLLAPÍTOTTÁK A NEGYEDIK ÉV- NEGYED BEHOZATALI KVÓTÁIT.

Bucuresti. Saját tud. Az ipar és kereskedelmi minisztériumban tegnap Pop Valér elnökelete alatt értekezlet volt a negyedik évfolyad behozatali diszponibilitásának a megállapítására. A kiviteli helyzet megvizsgálása után arra a következtetésre jutottak, hogy a behozatali diszponibilitás 8 milliárd leiben állapítandó meg.

A kvóták elosztása tekintetében bizonyos, hogy Németország számára integrális kvótát fognak engedélyezni, minden cikkre nézve. A Csehszlovákiából és Angliából való behozatalra azonban csak a szigorúan szükséges árukra nézve és csak csökkentett kvótákat fognak engedélyezni. Az erre vonatkozó munkálatok azonban még nem fejeződtek be.

A PÉNZÜGYMINISZTERIUMI ALLAMTITKÁR REFERÁLT A PÁRIZSI TÁRGYALÁSOK ERED- MÉNYÉRŐL.

Bucuresti. Saját tud. Mircea Durma pénzügyminisztériumi államtitkár, aki most érkezett vissza Párizsból, ahol a hadfelszerelési megrendelések kifizetésével kapcsolatban folytatott tárgyalásokat, tegnap jelentést tett Cancicov pénzügyminiszternek.

A párizsi tárgyalások főcélja a jövőben eszközözlendő hadiszer megrendelések kifizetésének a biztosítása volt, minthogy Románia igyekszik elérni, hogy az újabb megrendelések a régebbiek feltételei mellett legyenek eszközölhetők. Az erre vonatkozó tárgyalások még nem fejeződtek be és azokat a jövő hónapban fogják folytatni.

Hivatalos szovjet kimutatás a valenciai kormányznak küldött hadianyagokról

Huszonhét-szeresre emelkedett a szovjet ezévi kivitele a múltévihez viszonyítva. — Hogyan fest a valóságban a szovjet benemavatkozás?

Rómából jelentik: Olaszországban nagy feltűnést keltett, hogy Szovjet-Orosországban statisztikát tettek közzé, mely szerint ez év első nyolc hónapjában a kormány 82 millió rubel értékű árut szállított a valenciai kormányznak. A „Giornale d'Italia” ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy a szovjet kivitele ez év első nyolc hónapjában

éppen huszonhét-szer akkora volt, mint a múlt év hasonló időszakában.

A szovjet tehát ezzel a statisztikával nyilvánosan elismeri, hogy januártól szeptemberig nyolc köztársaságnak. Ezeknek az adatoknak birtokában most már igazán érdeklődéssel le-
bírásai mennyiségű hadianyagot szállított a spa-

het tekinteni a benemavatkozási politika további vitája elé — állapítja meg az olasz lap.

FESZULT VÁRAKOZÁS ELŐZI MEG AZ OLASZ JEGYZÉK ÁTADÁSÁT.

Párizsból jelentik: A külügyminisztériumhoz közelálló körök arra számítanak, hogy talán már a szerdai nap folyamán megérkezik az olasz válasz a spanyol kérdésben szombaton átnyújtott angol-francia jegyzékre. A kamara folyosóin kedd este olyan hírek terjedtek el, hogy az olasz kormány elvben nem helyezkedik a teljes elutasítás álláspontjára, de a válaszában fölveti a kérdést, hogy a francia és angol kormány a gyakorlatban hogyan képze-
li el a külföldi önkéntesek visszahívását, különösen azokat, akik a valenciai kormány táborában harcolnak.

A Vásárhelyi Találkozó után

Írta: Béteky László

A háromnapos Vásárhelyi Találkozó hangulatának hatása alatt írónak ezek a sorok. Nem mentegetőzés ez, csak előrebocsátása annak, hogy nem tárgyilagos bírálata a megbeszéléseknek s az ott hozott határozatoknak, hanem szubjektív, egyéni megnyilatkozás.

Bírálathoz, kritikához minden bizonnyal nem lesz hiány. De ezt majd elvégzik azok, akik személy szerint nem vettek részt a találkozón, s tartózkodóan, sőt gyanakvással, tárgyilagosan, vagy hidegen, kívülről figyelték az eseményeket. Mert akik résztvettek ezen a találkozón, azokat kivétel nélkül lenyűgözte és magával ragadta a pillanatok nagyszerűsége és emelkedett hangulata s talán még sokáig nem tudják tárgyilagosan megítélni és pontosan lemérni az események jelentőségét. Még tulságosan közelről látják a dolgokat.

Egyet azonban biztosan tudnak: olyasmir történt a találkozón, amire talán alig van példa.

elnémultak közöttük a világnézeti harcok, a közös nemzeti érdek parancsszavára.

És nagy volt az öntudatnak és lélekjelenlétnek ez az emelkedett pillanata. Mert igaz lehet, hogy hősei isteni rendelés szerint minden nemzetnek vannak nehéz időkben — de a Vásárhelyi Találkozó mást és többet jelentett ennél. A hősiség ihletett, lázas pillanat, amely vakmerőséget, elszántságot jelent. De ami itt történt, ha lázban fogant is az, öntudatos és megfontolt lépés volt: egy ifjuság magáraeszmélése, legtisztább pillanata volt ez a találkozó, ahol nemcsak ember a másik emberrel, de lélek találkozott egy szent kötésben a másik lélekkel. Már az is emelkedettség és bátorságot jelent, hogy világnézeti különbségük és magatartásuk fölött, a világnézeti harcok elvakult és keserves viaskodásának idején, megtalálták azt a magasabb eszmei frontot, ahol a közös sorsban egyesülni tudtak s ami az ő megfogalmazásukban úgy hangzik: keresztény erkölcs és nemzeti demokrácia.

Persze nagy iskolát jártak végig a kisebbségi sorsban és keserves tandíjat fizettek érte, hogy eddig eljuthattak. De isteni rendelés lehetett ez is, csak azért, hogy példát mutassanak.

Ők pedig keresztényi alázattal jártak ebbe az iskolába. okultak és példát mutatnak.

Most tiszta szándékkal, nagy elhatározással és egyé forrva megkísérlik, hogy: lehet-e mégis?!

Mindent megtesznek, ami tőlük telik.

Ennél többre és ennél szebbre igazán nem képesek.

De felvetődik majd minden bizonnyal az a kérdés is, hogy a „fiatalok” hoztak-e valami újat, valami eredetit, olyat, ami nem volt benne az „öreg” programjában. És minden bizonnyal lesznek olyanok, akik azt fogják mondani, hogy a Vásárhelyi Találkozó határozati javaslatában nincsen semmi új és semmi eredeti. És egészen bizonyos, hogy éppen azok fogják ezt leginkább hangoztatni, akik legiob-

ban félték az újtól, az eredetitől...

A Vásárhelyi Találkozó azt üzeni nekik, hogy igenis újat és jelentőset hozott.

Egy táborba gyűjtötte és elhozta mindazoknak az együttérzését és egyakarátát, akik eddig más csapásokon keresték egyéni, vagy közös boldogulásukat, akik önzésből, vagy féltékenységből nem léptek be, vagy nem tudtak belépni a közös keretbe, akik nem találták meg, vagy nem ismerték fel a közös sorsban az egyetlen célra vezető utat.

Nehéz volt ezt a közös alapot mindenki számára érthetővé, elfogadhatóvá tenni. Voltak ennek a tanácskozásnak olyan feszült és drámai pillanatai, amikor a levegőben lógott a sikertelenség. De a higgadság és komoly megfontolás, az emelkedettség és a tiszta látás mindig elhárította ezeket a veszedelmes pillanatok.

A felelősségteljes munkát, a munka nagyságát és komolyságát pedig az jellemzi talán leginkább, hogy egyetlen határozati javaslaton kívül, amit a gyűlés egyhangulag elfogadott, valamennyi határozati javaslatot átdolgozták, vagy módosították. Erkölcsi és szellemi erők idegfeszítő, lázas mérközése volt ez a munka. És három nap alatt legalább három esztendő öregedtek a „fiatalok”. Ezért tünt el annyira az a bizonyos „szakadék” köztük és az „öreg” közt.

Az az eszme pedig, amit tárgyalási alapul fogadott el a találkozó, minden egyes kérdésben döntőjelentőségű volt. De mert ilyen megfontolt és nehéz munkából, ilyen idegekre menő vitákból és szóharcokból született meg a Vásárhelyi Találkozó hitvallása, amit az egész gyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadott, ez bizonyítja legjobban komolyságát és alaposágát, ez határozza meg tartósságát és jelentőségét is. Nincs benne forradalmiság, de nincs benne zavarosság sem. Olyan egyöntetű még stílusbeli megfogalmazásban is, mintha egy ember alkotta volna. A bajban úgy látszik, egyik lettünk. Egy test és egy lélek.

S ha nem hozott újat — annál jobb talán. Kiderült, hogy egyet akarunk. És az is kiderült, hogy nincsenek áthidalhatatlan akadályok ember és ember, „öreg” és „fiatalok” között. A lelkek pillérére építeni lehet, csak belátás és megértés kell. S ha valakit nagyon megvisel a sorsa, az tud belátó és megértő lenni... Ebben hozott újat a Vásárhelyi Találkozó. Ebben mutatta meg a fiatalok erejét és lendületét. És még valamiben. Abban, hogy előítéletek és féltékenység nélkül le tudtak

ülni a tárgyaló asztalhoz. Ebben voltak nagyon fiatalok és nagyon erősek.

De őszinte volt vajjon ez az egymásratalálás, a fiatalságnak ez a felhevült összefogása és fogadkozása — fogják majd sokan kérdezni s hátmögötti célokat kutatnak.

Nyíltan vitatkoztunk, a sisakrostélyunkat sem eresztettük le, szemébe néztünk egymásnak. Nyíltan beszélgettünk, taktikázás nélkül, hiszen a taktikázásra nem is volt szükség. S enyilt és bátor szembenézések során voltak olyan pillanatai a megindult léleknek, amikor elcsuklott a szó s csak az érzékenyült lélek beszélgetett a másik lélekkel.

Ha ez hazugság, akkor minden hazugság s akkor két ember sohase fogjon kezet egymással. Mert ez a nagy találkozás és egymásratalálás nem az ökölbesorított tényér, nem is a magasba lendülő kar, hanem az egymás kezét erősen markoló, tiszta és becsületes kézfogás jegyében született meg.

Van még valami, ami örömet okoz...

és ez a betegnek a gyógyulás. Nincs nagyobb öröm az életben, mint az egészség visszanyerése. Itt közlünk egy levelet, amely fényesen igazolja állításunkat: „Igen tisztelt Gyógyezésem ur! Idült gyomorbetegségből 4 üveg Gastro D. gyógyszer elhasználása után tökéletesen kigyógyultam. Ez a tény életem legnagyobb boldogságát és örömet okozta nekem. Ismét egészségesen élni, ezt csak az tudja megérteni, aki végigszelvényedte, mint én a betegség gyötrelmeit. Fogadja igen tisztelt Gyógyezésem ur legőszintébb hálám kifejezését. A Gastro D. hatása legteljesebb elismerésemért vivta ki és ezért mindenkinek a legmelegbben ajánlom. Szabó József vízmű, Targu-Mures”.

Gastro D. kapható minden gyógyszerertárban és drogériában, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerertárban, București, Calea Victoriei 124.

A nemzeti csapatok főhadiszállásának legújabb jelentése

Aszturiában és a leoni harctéren újabb hadisikereket értek el a nemzetiek

Salamancából jelentik: A nemzeti csapatok főhadiszállásának hivatalos jelentése szerint Aszturiában és a leoni harctéren a nemzeti csapatok újból nagyobb területeket fog-

laltak el és hatalmukba kerítették a megerősített hegyvidéket is.

Valenciából jelentik: A köztársasági spanyol hatóságok betiltották a „Cartagena Nueva”, „Heraldo de Castellon” és a „Nostros” című valenciai napilapok megjelenését, mert a cenzura által nem engedélyezett híreket közölték. A „Cartagena Nueva” főszerkesztőjét letartóztatták.

San-Sebastianból jelentik: Largo-Caballero volt miniszterelnök kiáltványt intézett a szoc. dem. szakszervezeti szövetség valamennyi vidéki bizottságához. Ebben hangoztatja, hogy nem önként mondott le a szakszervezeti szövetség elnökségéről, hanem elmozdították.

Prieto hívei egyébként Largo-Caballero azonnali letartóztatását követelik.

Bangha Béla S. J.

VELÜNK az UR

A hirneves szónok szentbeszédsorozatának III. köt. Tartalma: Eucharisztikus beszédek, evangéliumi szakaszok, alkalmi beszédek. Ara füzve 100 lei.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Harc a feledékenység ellen

Irta: Endrédi Béla

Mikor az ember még fiatal, dolga, teendője, megjegyezni valója tulajdonképpen olyan kevés, hogy könnyen észben tartja valamennyit. A friss, még keveset gyötört agy vigyáz a gazdára s minden külön felszólítás nélkül küldi dolgait után, pontosan betartva vele valamennyi találkozóját, kikötött terminusait, vállalt ígéreteit és kötelezettségeit.

Aztán korosodik az ember és az évek szaporodásával a munkája is megnő. Egyre több terhet raknak rá, mert a gyakorlott vállai jobban bírják a súlyt, mint a kezdőkéi. Az agy ekkor már rég több terhet cipel, mint a vállak s néha bizony kihagy, mert ekkor minden egyéb tudományokon kívül már féltel folyamán szerzett ismerősök nevét, telefonszámaikat, lakcímét is elskatulyázta, ezer évszámot, dátumokat tart nyilván a fiókjaiban és napról-napra növekszik, tornyosodik mindaz, amit számon kell tartania.

Nem esoda, ha az ember ilyenkor már feledékeny lesz.

Jómagam is nemrég elérkeztem a fent körvonalozott korbá. Valamikor nem felejtettem el soha semmit, legfeljebb olyankor kötöttem csomót a zsebkendőre, ha dupla mandulából „viellibchen” ettem egy kis lánnyal. A zsebkendő-csomónak arra kellett volna emlékeztetnie, hogy ha legközelebb újra találkozom a leánnyal, én legyek, aki „viellibchen”-nel köszöntöm és nem ő. De miután naponta tiszta zsebkendőt vesz az ember, rendszeren elvesztettem a fogadást.

A feledékenység kora, amely utólért, már nem elégszik meg a zsebkendőre kötött csomóval. Mint újságíró, ma sem vagyok feledékeny, interjúkat, vagy egy megírandó cikkre kapott iránymutatás végighallgatásakor soha nem jegyzek. De mint privát ember, a saját dolgaimat illetőleg — borzasztó! Nem is szabadna erről beszélni!

Azaz mégis csak beszéljünk róla. Szóval, miután a feledékenységem már ezer kellemetlenséget okozott, vettem egy noteszt és abba írtam bele naponta változó teendőimet. Természetesen mindjárt a második napon elfelejtettem a noteszt zsebre venni, mikor eljöttem hazulról. Így aztán bémán és vakon sántikáltam egész nap a teendőim utvesztőjében. Pár nap múlva viszont tudatosan hagytam otthon a noteszt, mert nyomta a zsebetem és a kabát vonalát kiduzzasztotta. A hiúságnak feláldoztam a noteszt, a notesz megbukott a feledékenység elleni harcban, békövetkezett a cédula-rendszer.

A cédula-rendszer abban áll, hogy az ember egy csomó cédulát tart egy, a cédulával azonos nagyságú skatulyában s mihelyt valami teendője eszébe jut, vagy mihelyt egy feladatot vállal, vagy találkozót megbeszél, kiránt egy cédulát a sok közül és feljegyzi rá. Lehet egy cédulával dolgozni, de lehet többel is, én legtöbbször két-bárom teendőt jegyzek fel „pro memoria” a cédulára. De feljegyzek rá azonkívül úgynevezett „schlagwort”-okat is, hogy például mit fogok megírni a holnapi regényfolytatásban és feljegyzek schlagwortokban sokszor egy-egy cikktémát is, amit legközelebb majd, ha szükség lesz rá, ki fogok dolgozni. Ezek az úgynevezett váratlan „ihlet” perceiben született feljegyzések rendszeren arra a cédulára kerülnek, amelyet minden este szüztiszán odahelyezek az ágyam melletti asztalára egy ceruza kíséretében. Az ember le-

fekszik, eloltja a lámpát, hánykolódik, nem tud elaludni, — ilyenkor minduntalan felkattantja a lámpát, mert eszébe jut valami és azt sebtében ráfirkantja a cédulára. Ráfirkantja hevenyészett pongyola-fogalmazásban egy, vagy két szótban, lerövidítve félálomban. Csak azért, hogy másnap aztán gondolkodhassék felette, mit jelent ez:

Hmtrné szóljon!

Egy félórült ember ül reggel az ágyban és égne álló hajjal törli a fejét a cédula kuszált szavainak megfejtése felett. Hmtrné szóljon! Mi a csudát jelenthet ez? Egész nap, — mint mikor az embernek valakinek a neve nem jut az eszébe, bár a nyelven van — úgy gyötörődök, kinzom magamat a cédula rejtelme miatt, hogy az ki-mondhatatlan. És még szerencse, ha estig rájövök arra, hogy az éjszaka eszembe jutott, minek kerget ki minduntalan kora reggel az ágyból a villany- és gázszámlák pénzbeszedője heves csöngetéssel, mikor a házmesternél pénzt lehetne letenni, hogy ezeket mindig ő egyenlítse ki. Hmtrné szóljon, vagyis: házmesterné szóljon a pénzbeszedőknek, hogy nála jelentkezzenek. Hát persze, hogy ez az!

Ez csak egy eset a sok közül, de hány van ilyen naponta! És hány cédula kallódik el, hány céduláról felejttem el, hogy a zsemben hordom, teli fontos teendők feljegyzéseivel. Elfelejttem magát a cédulát is és most már ott tartok, hogy az éjszakai cédulára azt jegyzem fel a szendergésből felriadva:

Cédula!

Hogy tudniillik van egy nappali cédulám, amelyre legalább tíz telefon, terminus, találkozó számlakifizetés van előjegyezve.

Ezt a legutóbbit — mondanom sem kell talán — már akkor elfelejtettem, mikor feljegyeztem.

Ethalasztották a fasiszta nagy- tanács ülését

Rómából jelentik: A fasiszta nagytanács ülését, amelyet eredetileg október 7-ére tűztek ki, bizonytalan időre elhalasztották. Ezzel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy a Duce beteg a szót kellett elhalasztani a nagytanács ülését. Mussolini betegségének hírét római illetékes helyen a leghatározottabban megcáfolták.

A REMÉNY visszatér... A KIÜTÉS eltűnt!

A gyógyulás számtalan esete -- gyakran csodálatos -- ismeretes, hűha a Cadum-kenőcsnek. Ez a gyógyszer elmulasztja a viszketést, enyhíti a gyulladást, elszárítja a pattanásokat; általában két-három hetes kezelés elegendő, hogy a bajt tökéletesen gyógyítsa. Mire vár még? Egy doboz Cadum kenőcs oly kevésbe kerül. Jó ha állandóan kéznél tart egy dobozt!

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

Amerika szakít hagyományos elzárkózási politikájával (?)

Berlini körök véleménye Roosevelt nagy külpolitikai beszédéről. — Politikai járványról beszélt az amerikai elnök

Londonból jelentik: Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke Csikágóban nagyfontosságú külpolitikai beszédet mondott. Beszédében sőt színeket ecsetelte a nemzetközi helyzetet, majd a következőket mondotta:

— A rémuralom és az ökológia fenyegetni kezdi az egész civilizált világot. Hadüzenet, figyelmeztetés, vagy indoklás nélkül; a repülőgépek bombái békés polgárokat, nőket, öregeket és gyermekeket pusztítanak halomra. Ha más világrészben ilyenek történhetnek is, reméljük, hogy Amerika megmenekül a veszedelemtől. A békeszerető nemzeteknek közös erőfeszítéssel kell megvédeniük azokat a törvényeket és elveket, amelyek egyedül biztosíthatják a béke szilárdságát. Közös erővel le lehet győzni a nemzetközi felfordulás erőit, amelyek elől a pusztító elszigetelődés, vagy semlegesség nem nyújt menedéket. Helyre kell állítani az adott szó szentségét, el kell ismerni azt az igazságot, hogy a népeket sorsközösség és összetartozás fűzi össze technikailag és erkölcsileg és egy nemzet sem szigetelheti el magát teljesen a világ többi részében levő politikai és gazdasági felfordulástól, különösen, ha ez folytonosan terjed. A nemzetközi anarchia lerombolja a béke alapjait és veszélyezteti minden nemzet biztonságát. Az Egyesült Államok népének tehát életbevágóan fontos érdeke, hogy helyreállítsa a nemzetközi szerződések szentségét és érvényesítse a nemzetközi erkölcsöt.

— A támadásra készülő, vagy ettől féltő nemzetek jövedelmük harminc-ötven százalékát költik fegyverkezésre. Az Egyesült Államokban ez az arány 11—12 százalék. Mindent meg kell tenni azonban a védekezés előkészítésére. A föld népe kilencven százalékának békéjét, szabadságát és biztonságát veszélyezteti a fennmaradó tíz százalék. Ezt a helyzetet mindenkinek alaposan meg kell fontolnia. Véget kell vetni a nemzetközi támadásoknak. Szilárdan el vagyok tökélyre, hogy békepolitikát folytatok és mindent elkövetek annak elhárítására, hogy Amerika háborúba keveredjék. Sajnos, a háború ragadós betegség és nem biztosíthatjuk magunkat a háború végzetes hatásai, sem pedig a háborúba való belekeveredés ellen, csak a veszély csökkentése lehetséges. Hogy az emberi civilizáció fennmaradjon, ismét uralomra kell juttatni a béke elveit. Tényleges erőfeszítésre van szükség a béke megmentése

sára, hogy Amerika háborúba keveredjék. Sajnos, a háború ragadós betegség és nem biztosíthatjuk magunkat a háború végzetes hatásai, sem pedig a háborúba való belekeveredés ellen, csak a veszély csökkentése lehetséges. Hogy az emberi civilizáció fennmaradjon, ismét uralomra kell juttatni a béke elveit. Tényleges erőfeszítésre van szükség a béke megmentése

Bezárult a Népszövetségi Tanács 99-ik ülészaka

Határozati javaslatot fogadott el, amely elítéli a földközi-tengeri támadásokat

A japán-kinai ügy a közgyűlés előtt

Genfből jelentik: A Népszövetség 23-as bizottsága egyhangulag elfogadta a távolkeleti kérdésben hozott határozati javaslatot. Lengyelország kiküldötte elvi okokból, Kanada és Svájc képviselői kormányaik utasítása hiányában tartózkodtak a szavazástól. A határozati javaslat megállapítja, hogy Kína egy részében idegen hadsereg tartózkodik, de nem említi a támadás szót.

Genfből jelentik: A Népszövetség közgyűlése kedd délutáni nyilvános ülésén elfogadta a politikai bizottság részéről a német birodalmi zsidó menekültek ügyében előterjesztett határozati javaslat tervezetét, majd négy állam módosító indítványát, mely felett 47 kiküldött közül 22 tartózkodott a szavazástól,

25 pedig megszavazta az indítványt. Ennek az indítványnak célja az, hogy a Tanács dolgozzon ki a menekült ügy intézményes fenntartását elősegítő tervet.

**NEM ÁLLAPITJA MEG A TÁMADÁST
A 23-AS BIZOTTSÁG JAVASLATA.**

A japán—kinai viszály ügyében készült határozati javaslat az esti órákban került a közgyűlés elé. Sziám, Lengyelország, Norvégia és a Délafrikai Unió kiküldöttei bejelentették tartózkodásukat a szavazástól. Komarnitzky lengyel delegátus tiltakozott az ellen, hogy

a hatalmak bizonyos csoportja a Népszövetség megbízásából eljárhasson.

Litvinov szovjet külügyi népbiztos kijelentette, hogy **védelmébe veszi a megtámadott felet, noha a határozati javaslat nem állapította meg tényként a támadást.** A közgyűlés végül elhatározta, hogy szerdán délután szavaz a határozati javaslat elfogadásáról.

**A TANÁCS — A MŰVELT NEMZETEK
LELKISMERETÉNEK TOLMÁCSOLÓJA.**

Genfből jelentik: A Népszövetség Tanácsa éjszaka tartotta meg ülését, amelyen a spanyol kérdésben határozati javaslatot fogadott el. A javaslatban a Tanács utal a nyoni egyezményre és annak pótmegállapodására. Megállapítja a határozati javaslat, hogy támadások történtek, amelyek az emberiség legemlékezőbb alapelveibe ütköznek. A művelt nemzetek lelkiismerete, melynek tolmácsolója most a Tanács, elítéli minden ilyen támadást kereskedelmi hajók ellen.

A lengyel megbízott bejelentette, hogy tartózkodni fog a szavazástól. Valencia képviselője tiltakozott amiatt, hogy kormányát kizárták a nyoni rendszerből. A határozati javaslat elfogadása után a Tanács 99-ik ülészaka bezárt.

Boris király a Bulgáriai hadgyakorlatokon.

Az ősz mindig a hadgyakorlatok szezonja. Bulgáriában is nagy manőverek voltak, amelyen Boris király (X) is megjelent

Negyvenezer leien felüli összeggel róttá meg egy kincstári ellenőr Frumoasa község székely szövő-fonó asszonyait

Merourea-Ciuc. Saját tud. Röviden jelentették, hogy Ioan M. Florescu frumoasai kincstári ellenőr magához rendelte Nagy Ignácné, Pál Istvánné, Antal Dánielné, Péter Lajosné, Balázs Antalné, Miklós Albertné, Miklós Józsefné és Imre Józsefné frumoasai szövő-fonó székely asszonyokat és kijelentette, hogy — miután házi gyapjútakarók szövésével, fonásával „üzletszerűleg” foglalkoznak, kereseti adóval fogja megróni őket. A székely asszonyok természetesen élénken tiltakoztak. Közölték, hogy ősfoglalkozásukhoz tartozik sajáttenyésztésű juhaik után vett gyapjuból, sajáttermésű kender- és lenből háziszőtményeket előállítani, melyek minden időben adómentesek voltak. Florescu ekkor alkudozni kezdett s negyvenezer leitől lefelé ezer leig ki akart egyezni velük, azonban az asszonyok kijelentették, hogy még egy banit sem fizetnek, mert nincsen törvényes alapja az adókirovásnak. Az ügy egy darabig csendben is volt és az asszonyok azt hitték már, hogy meggyőzték igazukról a túlbuzogó ellenőrt. De nem így történt. A nyolc asszonynál a napokban megjelent Gondos adóvégrehajtó és részükre adófelszólítást kézbesített. Az asszonyok nem vették át az adófelszólítást azzal érvelve, hogy először adókirovásnak kellett történnie és csak azután lehet adótörlesztésről és fizetésről beszélni. Erre Gondos adóvégrehajtó a fizetési felhívásokat kifüggesztette.

A szokatlan és a törvényesség látszatát is nélkülöző intézkedést a nyolc székely asszony jelentette dr. Pál Gábor orsz. képviselőnek, aki nyomban közbenjáró úggy az adókirovás, mint a bevételzési és kifizetési pénzügyigazgatóságnál. Az illetékes pénzügyigazgatók intézkedtek, hogy az ügy rövidesen vizsgálat alá kerüljön és addig is a végrehajtási eljárás fel legyen függesztve. Nem érdektelen megemlíteni, hogy 1741 leitől 12.913 leig terjednek azok az összegek, melyeket kereseti adó és bírság címén követel az ellenőr és így negyvenezer leien felüli összegrug a kivetett adó és bírság. Teljesen érthetetlen Florescu ellenőr eljárása. Mindenütt a világon megfelelő jegyzőkönyvvel megállapítják először az adót, annak egy példányát kikézbessítik érdekelt félnek azzal, hogy a kivetés ellen húsznapon belül fellebbezhet. Ilyen kivetésekről a felek nem tudnak, semmiféleképpen alá nem írtak s anélkül, hogy tudnák is, miről van szó: hatósági úton felszólítják, hogy fizessenek, mert 15 nap múlva következik a foglalás, zálogtárgyak elhurcolása s árverése. Maguk a pénzügyigazgatók is megdöbbenéssel szereztek tudomást a dologról. Különben

Florescu azt is kijelentette, hogy külön megfogja adóztatni a húszon felüli juhokat, majorságot, tehéntartó és tejet értékesítő gazdákat stb., egy szóval megmutatja, hogy az „szermester” szé-

kelyek fizetni fognak minden olyan tevékenységük után, mely részükre haszonnal vagy haszonvételrel jár. Pedig a 102.216/1933. számú rendelet is félreérthetetlenül kimondja, hogy a gazdálkodóknak gazdasági munkájuk, termésük, terményük hozama, haszonvétele adómentes annál is inkább, mert azok egyszer már megvannak adóztatva.

Frumoasa község lakossága érdeklődéssel várja a beígért vizsgálatot és annak eredményét, mely nem kétséges, hogy megértő szellemben és a törvényeknek megfelelően rendezni fogja azt az erőszakos adóügyi sérelmet. a. l.

Fővárosi román lap bírálata a Vásárhelyi Találkozóóról

A Vásárhelyi Találkozó a Curentul szerint a romániai magyarok legjelentősebb megnyilatkozása az új uralom óta

Bucuresti. Saját tud. A Curentul mai száma foglalkozik a „Vásárhelyi Találkozó”-val. Az új ardeali magyar nemzedék mozgalmát az új budapesti irodalom, különösen Német László írásai s a Magyarország felfedezése keretében megjelent irodalmi termékek eredményének tartja.

Leszögezi a cikk, hogy a „Vásárhelyi Találkozó” összegyűlt 160 fiatal magyar értelmiségi hitvallást tett a magyar élet keresztény-magyar alapon való megszervezése és a román-

sággal a kisebbségi jogok elismerése előfeltételével való együttműködés mellett. Megállapítja a lap, hogy a magyar ifjú nemzedék tg.-muresi kongresszusa túlzás nélkül a romániai magyaroknak az új uralom óta a legjelentősebb megnyilatkozása.

— Azért, — folytatja — a román-magyar együttműködés mellett pálcát törő új nemzedék határozatai fokozott jelentőségűek. A Curentul bejelenti, hogy a „Vásárhelyi Találkozó”-ról kimerítő tudósítást ad.

Elvi jellegű birói döntés a kisiparosok üzleti könyvvezetésének ügyében

Tg.-Muresről jelentik: Az országos repülőnap tg.-muresi megbízottja június második felében rengeteg kisiparost és kiskereskedőt sújtott kétezer és hatezer lei között váltakozó pénzbüntetéssel, azért, mert június 15-ike után sem kezdték meg az üzleti könyvek vezetését. A megbírságotl iparosok és kereskedők, miután a bírsági jegyzőkönyvet a légügyi minisztérium is jóváhagyta, a törvényszékhez fordultak fellebbezéssel. Pénteken délelőtt tárgyalta a tg.-muresi törvényszék egy ilyen fellebbezést. A tárgyaláson a repülőnap jogi képviselője azzal érvelt, hogy bár a pénzügyminisztérium valóban adott szeptember 15-ig haladékot a kisiparosoknak és kiskereskedőknek a könyvvezetés megkezdésére, a légügyi minisztérium ezt

a rendelkezést nem veszi figyelembe, mert a repülőbélyegek jövedelmét külön jogi személyiséggel bíró alap kezeli s az nem függ a pénzügyminisztériumtól.

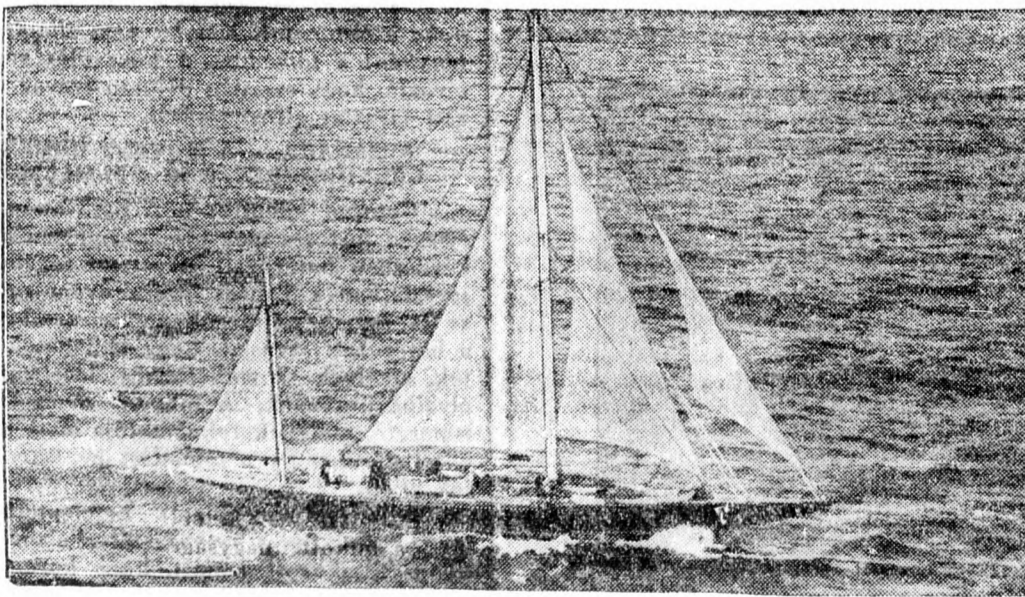
A megbírságotl kiskereskedő ügyvédje ezzel szemben azt hozta fel, hogy a repülőbélyeg alkalmazásáról szóló törvény világosan utal tizenötödik szakaszában az egyenes adóról szóló törvény rendelkezéseire. A kérdéses rendelkezések pedig kimondják, hogy azok a kisiparosok, akik üzemiükben nem foglalkoztatnak hét alkalmazottnál többet és öt lóerősnél nagyobb erőgépet, mentesek a könyvvezetés kötelezettsége alól.

A bíróság helyet adott a fellebbezésnek, megsemmisítette a jegyzőkönyvet és mentesítette a kiskereskedőt a kirótt bírság alól. A repülőnap jogi képviselője a tárgyaláson nem jelentett be fellebbezést az ítélet ellen.

Hitler és Mussolini szövetkezése súlyos helyzetbe hozta Franciaországot

Tardieu volt miniszterelnök feltűnéskeltő cikke a Gringoire-ban

Párizsból jelentik: Tardieu volt miniszterelnök a Gringoire-ban cikket ír, melyben megállapítja, hogy Franciaországot Hitler és Mussolini szövetkezése igen súlyos helyzetbe hozta. Franciaország — ugymond — 1937-ben, egy győztes háború után ugyanolyan helyzetben van, mint amilyenben 1882-ben, egy elvesztett háború után volt. Az Északi-tengertől a Földközi-tengerig terjedő nagy átló, mely századokon át veszélyeztette az országot, most ismét létrejött. Franciaország ötvenöt évvel visszaesett.

Az „Endeavour I.” nevű vitorlásjacht, amelyet eltűntnek hitték, de a viharos óceánról értetlenül tért vissza a Gosporli kikötőbe.

Az angol munkáspárt nem alakít egységfrontot kommunistákkal

Óriási többséggel elvetették a javaslatot

Londonból jelentik: A munkáspárt bournemouthi értekezletén 1 millió 785 ezer szavazattöbbséggel elvetették azt a javaslatot, hogy a munkáspárt egységfrontot alakítson a kommunistákkal. A javaslat ellen 2 millió 116 ezer, a javaslat mellett 331 ezer szavazatot adtak le.

Nagy ünnepélyességgel búcsúztatták Budapesten a távozó Badoglio-t

Budapestről jelentik: Badoglio tábornagy ötnapos magánjellegű budapesti tartózkodás után kedden este 8 óra 15 perckor leányával, Donna Máriával együtt elutazott a magyar fővárosból. A tábornagy és leánya elbúcsúztatása nagy ünnepélyességgel és teljes katonai tiszteletadással ment végbe. A Déli pályaudvar elé diezszázad vonult ki, a Perronon az olasz faszió díszgyenruhás csoportjai sorakoztak fel. Magyar részről megjelent a búcsúztatáson vitéz Sónyi Hugo, a honvédség főparancsnoka és Rácz Jenő altábornagy, olasz részről Vinci olasz követ és a követség egész tisztikara.

Badoglio tábornagy Röder honvédelmi miniszterrel érkezett a pályaudvarra, fogadta a diezszázad tiszteletét, majd szívélyesen búcsúzott a megjelent előkelőségektől. A vonat menetrendszerű pontossággal indult el Róma felé, a megjelentek lelkes éljenzése közben.

Kedden délután Badoglio még résztvett a Mátyás templomban D'Aste olasz ezredes emléktáblájának leleplezésén. Az olasz ezredes kétszázötven évvel ezelőtt Budavár visszavételénél az első között nyomult be a várba és hősi halált halt. Badoglio marsall a leleplezési ünnepély után résztvett Kánya külügyminiszter ebédjén.

Bűnvádi eljárást indítanak a jeruzsálemi főmufti ellen

Politikai célokra fordította az egyházi pénzeket. — Vizsgálat a mohamedán egyház ellen

Jeruzsálaból jelentik: A mandatárius kormány vizsgálatot indított a mohamedán egyház ellen, mert az a gyanú merült fel, hogy az egyházi célokra gyűjtött pénzeket politikai célokra fordították. Ezeket a pénzeket a főmufti kezelte. Politikai körökben úgy tudják, hogy a főmufti ellen bűnvádi eljárás indul a pénzüsszegeknek bűnös kezelése címén.

A jeruzsálemi főmufti, aki híveivel bezárkózott az Omar mecsetbe, amelynek kapuját az angol rendőrség betörte. A főmufti az angol uralom ellen foglal állást és híveit is erre buzdítja.

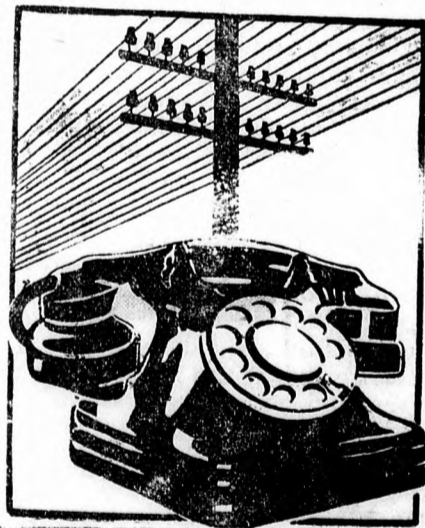
a VIII. század végén...

Nagy Károly Spanyolországból a mórok elleni csatából tért vissza. A fősereg, amelyet maga a jövőző császár vezérelt, a Pireneusok veszedelmekkel teli szorosain haladt keresztül, míg mögötte haladt hátrvédéként a híres udvaronc Roland, seregével. Egyszerre Roland seregét Roncevaux völgyében, a baszk hegyekben, ellenség vette körül és tulsullyal rohant rá. Életre-halálra menő harc fejlődött. A harc hevében Roland eszébe jutott Nagy Károly és kürtjébe fújta segítségért; de hiába. Hívó szava elhangzott anélkül, hogy a céljra jutott volna és Roland seregével elpusztult.

A GYORS KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZOK hiánya számtalan pusztulás oka volt a történelemben, amelynek lapjait nem egyszer megváltoztatta. Napjainkban azonban a tudomány felfedezte ezt a csodás készüléket — a telefont. Akár éjjel kell az orvos segítségét kérnie, akár meg kell tudnia valamelyik külföldi tőzsde utolsó jegyzését, a telefon mindenkor szolgálatára készen áll.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

rendelkezésre hozsát telefon-utmutató, amely minden tudnivalót a helyi, valamint a nemzetközi becségek díjsabásait tartalmazza.

Féktelenül tombol Kelet-Szibériában a vörös rémuralom

Londonból jelentik: Kelet-Szibéria fővárosában, Irkuztban a vörös hadbírósg csoportosan löveti agyon a „közbiztonságot veszélyeztető elemeket”, ahogyan a vádirat mondja. A múlt héten egyszerre tizenöt, ezen a héten husz ugynevezett „huligánt” végeztek ki. Stalinabadban, Tadzsigisztan fővárosában a kommunista párt megfosztotta állásától és a nép ellenségének nyilvánította az államelnököt, a miniszterelnököt és három népbiztost.

Az volt ellenük a vád, hogy idegen kémszervezetnek voltak az ügynökei és „burzsoá nacionalisták voltak. A kelet-szibériai „Pravda” ezekkel a bukott nagyságokkal kapcsolatban mindössze annyit ír, hogy „eltűntek”. Bizonyosra veszik, hogy valamennyien már halottak. Zinovjevgrad nevét ujjabban Galaghergradra változtatták, az angol alsóház egyetlen kommunista képviselőjének tiszteletére.

Száguldozások a székelyek vidékén...

Nem tudom, olvasóim számontartották-e, de úgy emlékszem, hogy útinaplómat a fenyevesek birodalmából való leszállással végeztem. Borsecről, Toplián jóféle vöröshagymát, zöldpaprikát és gyümölcsöt vásároltunk azért, mert mai ebédünket a Nagy Természet vendéglőjében szándékoztunk elkölteni. Étlapunkon ugyanis ma délre sült szalonna és zsíroskenyér szerepelt. Sasszemű pilótánk azonban mindnyájunkkal egyetemben hiába kémlelte szerte a vidéket, sehol sem talált szalonnapirításra alkalmas helyet, mert ahogy befutottunk a gheorgheni fensikra, semerre sem láttunk egy árnyas fát, bokrot, vagy patakot. Ameddig a szemünk ellátott pityókaföldek, legelők, kopár tarlok és kaszálók borították a lankás dombokat, míg távolról a láthatárt csipkés hegyóriások szegélyezték.

Végre hosszas száguldozás után felfedeztünk az egyik völgyben egy árva fűzfásort valami gyatrán csobogó patakkaival. Közelebb érve kis tanyát találtunk, amelytől a főútig keskeny dűlőt vezetett. Előkerült a „kutyaszínnek” csúfolt csomagtartóból a hazai szalonna. Engem, mint fiatalabbat a fűzfához szalasztottak nyársakért és mire visszatértem két sarjűcsináló székely jóvoltából már ropogott a fenyőfátűz. Szótlan verseny indult most a négy bihori között, hogy kinek sül pirosabbra a szalonnája. Mivel kötelességem tárgyilagosságnak maradni, — végtelenül sajnálom —, de meg kell írnom, hogy igazgató urunk szalonnája lett a — legfűstösebb. Jómagam, akit az érmelléki dombokon tanítottak a nyársforgatásra, nem vallottam szégyent szalonnámmal. Előkerültek a táskák mélyéről a hosszúnyakú üvegek s hogy netalán a hagymabűzt megérezték rajtunk, kissé leöblögtük torkunkat.

Ditrăura megérkezvén legelső dolgunk az volt, hogy táviratozzunk Gheorgheni-be szállást kérni éjszakára. Gheorgheni 16 kilométerre fekszik Ditrăutól és úgy gondoltuk, hogy a 4 óra előtt 10 perccel feladott távirat elérkezik 7 óráig Gheorgheni-be. Így azután éjszakai szállásunkat elrendezve, nyugodtan kikocsiztunk még a szomszédos Remeteára. Ditrăuban is elvégeztük dolgunkat és hogy ne alkalmatlankodjunk a korai órákban, úgy félkilenc tájban bekopogtattunk a táviratilag értesített gheorgheni plébánián. Sajnos, azonban hiába jártuk végig a plébánia épületét, sehol egy teremtet lelket sem találtunk. Mi aztán, miközben a krumpliköves járdán szabadon folyó patak kocsink kerekét nyaldosta, mint hoptalan árvák és éhezők gubbasztottunk az üléseken. Végre előkerült Csendőrné Jenő káplán úr, a neves szavalóművész és váltig szabadkozott, hogy nem tudtak puha selymes ággyal és meleg vacsorával várni bennünket. — mert érkezésünkről mitsem tudtak. Szomorúan ballagtunk a szomszédos szállodába és az egyik elsőemeleti szobában hullattuk az áldásokat arra a postaszolgálatra, amelyik 5 óra hossza alatt 16 kilométerre sem tud leadni egy tiszta táviratot. Igazgató urunk mégis kapott szállást a plébánián, mi hárman kénytelenek voltunk fenyővízbe ölni bosszúságunkat.

A táviratot, — hogy mi se károsodjunk — reggel kézbe kaptuk. Eppen a szentmisére indultunk, amikor a postai kézbesítő előhozta. A szemrehányást természetesen elhárította magáról és azt mondta, hogy még ő fog örülni, ha reklamációt adunk be, mert lehetetlen állapotok uralkodnak a székelyföldi postákon.

Egyébként további útunk során is rengeteg panaszt hallottunk a posta ellen. Így Sándominion három nappal a feladás után kézbesítik a táviratokat, míg *Şumuleu*-n az újságok, köztük a Magyar Lapok kézbesítése folyik rettenetes késésekkel.

A mi táviratunkon feladási időként 15 óra 40 perc, míg érkezésenként 16 óra 5 percet tüntettek fel, amiből nyilvánvaló, hogy a távirat 4

óra 5 perckor megérkezett Gheorgheni-be, csak nem akadt, aki kézbesítse.

Szerdán reggel azután *László Ignác* főesperes úr a táviratból értesült arról, hogy kedden este meg fogunk érkezni és helyrehozta a posta mulasztását szerető székely vendéglátásával.

Dél előtt és délután végig látogattuk a környékbeli falvakat és öt óra felé búcsút intettünk az utcán csobogó patak, a napóras tornyú városiak, búcsút vettünk szerető házigazdánktól s elindultunk a székely megyeszékhely Miercurea-Ciuc felé. Utközben meg megszállottunk Sándominion *Boga* plébános úrnál, azután nem bíztunk az ügyeket sürgősen elintéző táviratban és esti szállásról még délután gondoskodtunk. Csütörtökön felütöttük sátorfánkat a Római Katolikus Főgimnázium vendégszerető falai között.

Két napig azután innét repített bennünket „motorunk” a környék falvaiba és községeibe. A gyönyörű Nyergestetőn át kiszálltunk a Kászonokba. Fenn a tetőn meghatódva állottunk meg a bucaresti magyarok által emelt emlékmű előtt. *Gábor* Aron dicsőségét hirdeti a szédítő mélység felett égbenyúló kőoszlop. Székelyeivel és magakészítette ágyúival itt állította meg a harisnyás szabadsághős a 48-as szabadságharc vérbefojtására behömpölygő oroszokat.

Gyönyörű műút vezet a Kászonokba és a százkilométeres sebességgel rohanó gépkocsi mögött egymás után maradnak el a „pityóka feszegető” székelyek. Most van errefelé az egyetlen jóltermő növény, a krumpliszedés ideje és amerre csak végighaladtunk a Székelyföldön, mindenfelé pityókafeszegetni induló, vagy teli zsákokkal hazatérő székelyekkel találkozottunk. A termés — mint többektől érdeklődtem — ezidén nagyon jó. Holdanként 120—150 zsákkal fizetett a pityókaföld. Csak azt mondák az atyfiak, hogy nagyon „tik-

* **Elrontott gyömrő** és az ezzel összefüggő bészavarak, felfuvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás hasmenés vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. Kérdezze meg orvosát.

kadt” a föld és „igen meg köll feszegetni a pityókát, hogy kibukjék”.

A főgimnázium barátságos tanári ebédlőjében számolunk be Czipak igazgató úrnak és a kedves tanár uraknak a székelyföldi tapasztalatainkról. Nagy derűtséget kellett rózsás-kedvű kiadóhivatali képviselők esetére, akit az egyik székely ügy igazított útba Gheorgheni-be, hogy „tessék csak menni, *ehejt* lakik akit keresni tetszik”. Kiszült aztán, hogy az „*ehejt*” még jó négy kilométerrel odébb volt. Általában az „*ehejt*” és „*ahajt*”, amivel a székely a távolságot kifejezi, nagyon tágkörű útbaigazítás, mert az „*ahajt*” jelenthet egy néhány lépést is, de akkor sem lepődhetünk meg, ha húsz kilométerre találjuk meg a jelzett helyet.

A nap már a Hargita alá bukott, amikor kísértünk a Gheorghenitől negyedóránnyira fekvő *Şumuleu*-ra, minden székelyek búcsújáróhelyére. „A csíksomlyói Szent Szűz” kegytemplomának oltáránál alázatos barátok végezték az októberi ájtatosságát és a villanyfényben úszó templomot szinte madárcsicsergéssel, fülemülfütttyel töltötte meg a csodálatos hangú orgona. Oly áhítatos ennek a templomnak a levegője, hogy önkéntelenül térdreborultunk az előtt. Akinek lábainál a búcsúkkor félszáz ezer harisnyás székely könyörög segítségért. Alig tudtunk megválni a kegytemplomtól. Amikor kiléptünk, Urangyalára kondítottak és a panaszosan zengő harang hangját zokogva verte vissza a szomszéd hegyoldal.

Szótlanul ültünk az esti vacsoránál és amikor megtudták a tanár urak, hogy Somlyón voltunk vécsernyén — megértették szótlanágunkat.

Ez a harangzó bűgött fülünkbe még akkor is, amikor kigördült kocink a főgimnázium kapuján és elindultunk Háromszék felé.

(Folytatása következik.)

MARJALAKY TIBOR.

A Magyar Párt oradeai tagozata önálló listával vesz részt az esetleges választásokon

A választmány állást foglalt Pop Valér törvénytervezete ellen

A Magyar Párt bihormegyei és oradeai tagozata közös választmánya ülést tartott, amelyen Markovits Manó, a megyei tagozat elnöke, elnökölt, aki mindenekelőtt kegyeletes szavakkal elparentálta dr. Ujfalussy Sándor alelősi ügyvédet, aki a Magyar Párt vezetőségének értékes tagja volt. A választmány elhatározta, hogy Ujfalussy Sándor érdemeit jegyzőkönyvben megörökíti és, hogy a temetésen a pártot dr. Markovits Manó megyei és dr. Soós István városi tagozati elnökkel képviselteti.

Dr. Soós István városi tagozati elnök ismertette a Nemzeti Parasztpártnak a kartell felbontása tárgyában a Magyar Párthoz intézett átiratát és a Magyar Párt elnöksége által arra adott választ. Elénk vita után, amelyben részt vett a választmány majdnem minden tagja a választmány egyhangúlag kimondta, hogy az elnökeég választát minden tekintetben magáévé teszi, a kartell felbontását tudomásul veszi és

amennyiben megtartaná a községi választást, azon önálló listával vesz majd részt.

Ennek keretében azonban szívesen kolaborál a Szociáldemokrata Párttal és általában a magyar munkássággal, továbbá a Zsidó Párttal is. A választási összes kérdések lebonyolítására bizottságot küldött ki, melynek tagjai dr. Markovits Manó, dr. Soós István, dr. Thury Kálmán, dr. Czipra Kálmán és Hegedűs Nándor.

A választmány tudomásul vette a megye és város újjászervezésére vonatkozó javaslatokat, kiterjesztvén a városi szervezkedést a nemzeti érzésű munkásságra is. Az indítványok során dr.

Soós István javaslatot tett, hogy a párt tiltakozék a Pop Valér miniszter által kibocsátott körrendelet és annak végrehajtása ellen, amely magyar tisztviselők és magyar munkások ezreit óhajtja egzisztenciájától megfosztani és amely alkotmányellenes, ellentétben áll a nemzetközi szerződésekkkel, a keresztény erkölccsel és a minden népre kötelező „humanum” elveivel. A választmány egyhangúlag elfogadta a javaslatot és felkéri a központi elnökséget, hogy minden törvényes fórum előtt tiltakozzon ezen rendelkezés végrehajtása ellen.

Kotzó Jenő tett indítványt a mezőgazdasági munkásság munkaszabadsága érdekében, tiltakozván annak korlátozása ellen és dr. Czeplédi Miklós javasolta, hogy a kisebbségi probléma fejlődését a pártelnökeg tartsa permanensen megfigyelés alatt és kellő pillanatban a szükséges intézkedéseket tegye meg. A választmány mindkét indítványt elfogadta.

Új könyv!

P. Trefán Leonárd:

Mosolygó tájak

A kiváló hírszerző és író művészi irasainak legújabb gyűjteménye. Ára 50 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunknál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 90 F, fél évre 45 F, negyedévre 15 F.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 30 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem adják meg és nem adnak vissza.
Csekk válaszlevegővel magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjáráskutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északnyugatra forduló, kissé élénkebb szél, változó felhőzet, eső, a hőmérséklet északnyugatra felől kissé csökken.

KÁROLY KIRÁLY A STRAJER-KÖZPONTOKBAN. Bucuresti. Saját tud. A király tegnap látogatást tett a predeal és breazai strajer-központokban. Mindkét helyen beszédet mondott, amelyekben hangsúlyozta a strajer-mozgalom ifjúságnévelő jelentőségét. Szólt az iskola és a strajer-mozgalom egymást kiegészítő szerepéről. — Az iskola mennyiséget ad, — mondotta a király — amit a strajerság minőségévé változtat át. — A király megelégedésének adott kifejezést a látottak fölött és buzdított a bajtársi és hazafias szellem ébélésére.

AZ ÉRETTSEGI EREDMÉNYE: 42.14 SZÁZALÉK MENT ÁT. Bucuresti. Saját tud. A népnevelési miniszterhez beérkeztek az érettségi eredmények. 3573 jelölt közül 1506 ment át, azaz 42.14 százalékot tesz ki, kevesebbet, mint a júniusi vizsgákon, amikor 52 százalék ment át.

VORBUCHNER ADOLF PÜSPÖK BÉRMÁUTIA TREISCAUNE MEGYÉBEN. Tg-Sacuse. Saját tud. Ismeretes, hogy Vorbuchner Adolf püspök ez év júniusában kezdte meg Treiscaune megyei bérmautit, melyen a hívek nagy és őszinte szeretete kísérte. A főpásztor azonban hirtelen súlyos beteg lett, magas lázzal Bretcu községből egyenesen Alba-Iulára kellett visszatérnie, ahol még hetekig orvosi kezelés alatt állott. A hívek imádságát azonban meghallgatta az Isten, a főpásztor egészsége teljesen helyreállt és szeptember 27-én Rácz György püspöki levéltáros kíséretében Oltuzba érkezett, ahol Adorján Károly főtanfelügyelő, dr. Péterffy Lőrinc ker. íróseperes, a breteui és oltuzi plébánosok és a hívek százai várták. A bérmautis szentséget szeptember 28-án Oltuzban, 29-én Martunusban, 30-án Lungán, október 1-én Timoasan, 2-án Ojduán, 3-án Ghelintan osztotta ki, majd Imenibe indult, ahonnan Tamásfalau, Zabala, Comandan és Zagon községekbe megy. A hívek határtalan lelkesedéssel, nagy szeretettel fogadják mindenütt és nemcsak a gyermekek, hanem a felnőtt hívek is, majdnem kivétel nélkül szentáldozáshoz járulnak.

Huszonegymillió adóhátraléka van Ciuc megye politikai községeinek. (Mercurea-Ciuc.) Amint ismeretes, több politikai község kapott az agrárreform kapcsán kisajátítás után, rendezérint közbirtokossági, de igen sok esetben egyházi vagyonból is erdőt, legelőt, közcélú helyiséget. Ezen ingatlanok után az érdekeltek községek nem fizették meg az állami és megyei közterheket. Dr. György Gábor pénzügyigazgató kijelentése szerint ezek a közterhek meghaladják a megyében a huszonegymillió lejt. Egyedül Ghimes Fagyet község tizenegymillió lejtel tartozik. Most megindult az állami adóból a községeket illető járulékok letiltása úgy, hogy a községek, ha idejében nem rendezik adótartozásukat: olyan összegű bevételről esnek el, melyek nélkül gazdálkodni nem tudnak. Sok község azzal a tervvel is foglalkozik, hogy visszaadja a kapott ingatlanokat és ilyenértelmű kéressel járul a Mezőgazdasági Kamara és megyei gazdasági tanácsosság útján a földművelésügyi miniszteriumhoz.

* Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz abszolút megbízható hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

MAJLÁTH PÜSPÖK ARANYMISÉJE. Ötven évvel ezelőtt, 1887 október 6-án mutatta be első szentmiséjét a székelyek nagy papja, a transsylvaniai ifjúság szerető édesatyja, gróf Majláth Károly Gusztáv. Pap volt ő a szó legteljesebb értelmében, Megváltónk jószágának, önfeláldozásának és szeretetének méltó örököse és folytatója. Papja volt ő ezalatt az ötven esztendő alatt nemcsak híveinek, hanem benne tisztelte az igaz papot a másvallású, sőt hitetlen is. Fájdalommal tölti be az ő tisztelőinek, gyermekeinek lelkét, hogy távol van tőlünk Püspök Atyánk és betegsége még aranymiséjének bemutatásában is meggátolja. Szomorúságunkban nem is ünneplhetjük őt méltó ünnepekkel, de annál inkább igyekezzünk ünneplésünket bensőséggé tenni. Ezen a napon imádságos szeretettel köszöntjük az papi élet magasztos példáját és kérjük a Mindenhatót, hogy áldja meg aranymisés főpásztorunkat és adjon példáját követő papokat.

ÉLETVESZÉLYES GÉPKOCSISZERENCSETELENSÉG ÉRT A FELEACI HALALKANYARBAN EGY GAZDAG KÜLFÖLDI VERSENYZŐT. Cluj. Saját tud. Szerdán délelőtt sulyos gépkocsiszerencsétlenség történt a feleaci uton, Milankovits gazdag belgrádi versenyző Bugatti kocsija a betonkanyarnál 150 km-es sebességgel haladt, megfartott, az utolsó telefonpóznának vágódott és összetört. Az autó roncsai alól kiemelték a sulyosan sérült Milankovitsot, azonnal beszállították a Park-szanasatorumba, ahol élet és halál között lebeg. Nagyjértékű gépe teljesen tönkrement.

ELSÜLLYEDT EGY MEXIKÓI GÖZÖS. Mexikó-Cityből jelentik: A „Vicente Antonio” mexikói gőzös elsüllyedt. A legénység közül 24 a hullámokba veszett. A kapitány és a legénység 12 tagját sikerült megmenteni.

Többszöri tiltott határátlépésért — egyévi elzárás. Cluj. Saját tud. Idegen állam javára elkövetett kémkedéssel és tiltott határátlépéssel vádoltan állott kedden délelőtt a clujai katonai törvényszék előtt Hintalan Gyula marghitai földbirtokos és kereskedő. A vádirat szerint Hintalan ez év tavaszán Salontán átlépte a román-magyar határt, Budapestre utazott és közel háromhónapi ottartózkodás után tért vissza ismét az országba. A vád állítása szerint Hintalan nem első ízben tette meg a két ország között ezt az utat és mindenkor az itteni hatóságok engedélye nélkül hagyta el a országot és tért ide vissza. Ugy a vizsgálóbírói kihallgatáson, valamint a tárgyalás folyamán Hintalan ártatlanságát hangoztatta és állítása szerint határátlépési igazolvánnyal hagyta el Románia területét. A kérdéses igazolványt pedig Salontán szerezte egy állami tisztviselő révén. A vizsgálat folyamán kihallgatták a Hintalan által megnevezett állami tisztviselőt is, aki viszont tagadta, mintha Hintalannak ilyen természetű okmányt adott vagy szerzett volna. A vádat képviselő katonai ügyésznek a tárgyalás folyamán nem sikerült beigazolnia azt, hogy Hintalan kémkedést is követett volna el Magyarországra javára és így csak többször elkövetett tiltott határátlépésben mondották ki bűnösnek és ezért egyévi elzárásra ítélték el. Az ítélet jogerős. A büntetésbe beleszámította a bíróság a vizsgálati fogságban eltöltött közel kéthónapot is.

700 EZER JAPAN KATONA HARCOL A KÜLÖNBÖZŐ KINAI HARCEREKEN Tokióból jelentik: A Domei iroda megbízhatónak jelzett helyen szerzett értesülés szerint hat angol bombavető repülőgép és öt vadászgép — valamennyi angol gyártmány — Hongkongba érkezett és onnan Kantonba szállítják.

Tokióból jelentik: Szakértő megfigyelők megállapítása szerint a japán hadsereg létszáma ezidő szerint 1 millió ember. Ebből 700 ezer harcol a kínai különböző harcerekken.

Feljegyzések

Egész szokatlan és váratlan helyzet. Az Universul első oldalán hosszú szószertint idézetet olvasunk a mi Jókai Mórunk egyik regényéből. Még szokatlanabb azonban az ok, amely erre az irodalmi kirándulásra alkalmat adott. A cikkíró annak a bizonyítására idéz és fordít, hogy Jókai mennyi elismeréssel és megbecsüléssel emlékezett meg mindig a románokról. A cikkíró pedig, aki ezt teszi, nem más, mint Seisanu Romulus, ki eddig egészen más adatokat gyűjtögetett a magyarokkal kapcsolatban.

Nem tesz semmit, hogy erre az idézetre különös körülmények között került a sor. A nagy francia napilap, a Temps folytatásokban közli Kosztolányi Dezső híres regényét, az Édes Anna-t Absolve Domine cím alatt. Ebben a regényben vannak részek — Budapest megszállásának idejéből — melyeket Seisanu korábbi cikkeiben mélyen sértőknek és igazságtalannak talált. Főleg azt, hogy ezek a részletek és napvilágot láthattak a nagy francia lap tárcá rovatában.

A Jókai-idézet után felteszi Seisanu a kérdést a Temps-nak: miért nem ezt a nagy magyar írórt méltatta arra, hogy munkáit megismertesse a francia közönséggel? Es felsorolja mindazokat a Jókai-regényeket, amelyek a Bárdi-család-hoz hasonló melegen és rokonszenvesen rajzolják meg a román alakokat: az Egy az Isten-t, a „Szegény gazdagok”-at s másokat.

Mi pedig folytatjuk a kérdezősködést. Ha Seisanu-nak olyan pontos magyar irodalmi tájékozottsága van, miért nem ismerteti az Universul a maga román közönségével azokat a nagy magyar írókat, kik tiszteltre-méltó és rokonszenves alakokban szerepeltetik a románokat műveikben? Tudnia kell, hogy szép számmal vannak ilyenek Jókaitól, Ady Endréig.

Miért tesz meg mindent az Universul a nyomában az egész román sajtó a széles bal-tól a széles jobbig annak az érdekében, hogy a román közönség vérszopó barbároknak lásson minden magyart?

Mekkora politikai jelentősége lenne éppen ma, a tárgyalások sürgető idejében, ha a román közvélemény tárgyilagosan és higgadtan nézné a magyar kérdést! És mekkora akadály minden értelmes megállapodás útjában az a feneketlen gyűlölet, melyet éppen a sajtó, első sorban az Universul vetett fáradszatólan leleményességgel olvasói közé, sokszor a történelmi valóságok megcsufolásával vagy elhallgatásával!

Hányszor írtunk arról, hogy az elfogultságnak e politikájából egyszer még kár származik és nemcsak ránk, kisebbségi magyarokra?

(Skin.)

Makkay Sándor beszéde a debreceni Tisza Kálmán Tudományegyetem megnyitó ülésén. Debrecenből jelentik: A Tisza Kálmán Tudományegyetem hétfőn tartotta megnyitó ülését. A bevezető istentiszteletet Makkay Sándor volt transsylvaniai református püspök tartotta. Beszédében hangoztatta: Isten rendelte úgy, hogy a tudomány szabad és független legyen. Tanároknak és tanítványoknak döntően fontos feladat, hogy a kaoszából kiváltszák mindazt, ami jó és értékes. Itt az egyetemnek nagy feladata, hogy meggyőzzön mindenkit, hogy egyedül az igazságosság tehet bennünket szabaddá és függetlenné. A magyar nemzet meg akarja mutatni, hogy életét úgy tudja irányítani, ahogyan arra szüksége van, minden befolyástól mentesen. Ennek az új magyar nemzetnek megteremtéséhez azonban a józan ifjúságnak kell hozzájárulnia.

VESEDELMESÉN ARAD A DUNA. Bucuresti. Saját tud. Az utóbbi napok esőzései következtében a Duna aradni kezd. Galatznál és Brailánál három méterrel magasabb a vízállás, mint tavaly ugyanebben az időszakban volt.

Osszel csakis

ŐSZI-SÜRT IGYON!

Dreher Haggemacher különlegessége!

Mindenütt kapható! Városi lerakat: Nicu Filipescu 7. sz.

Telefon: 4-71.

* Hasműtétek utáni időszakokban egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggelenként bevéve, kítűnő hashajtó, amely a belek tartalmát biztosan felhígítja és azt rövid időn belül fájdalommentesen levezeti. Az orvosok ajánlják.

Uj pénzügyigazgató és pénzügyi vezérfelügyelő Satumaren. Saját tud. A pénzügyminiszter az okiráltságba helyezett dr. Cadariu Emil helyére Cristu Cotta campulungi pénzügyigazgatót nevezte ki, míg a Dejre távozott Nunu vezérfelügyelő helyét C. Diaconu eddigi constantai pénzügyi felügyelővel töltötték be.

* Draher-Haggenmacher Őszi-sör és Bak-sör különlegességeiről mindenki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik.

SKOBLIN FINNORSZÁGBAN VAN? Párizsból jelentik: A Paris Soir szerint bizonyos gyanúkok arra vallanak, hogy az eltűnt Skoblin tábornok Finnországban tartózkodik. Skoblinnek kedden egy kézzel frott levelezőlapot hozott a posta, de nem volt rajta aláírás. Lehetségesnek tartják, hogy a Finnországban feladott levelezőlap frója Skoblin tábornok. A levelezőlapot irázzakértők vizsgálják meg.

Október 15-én kezdődik az oradeai Magyar Párt románnyelvű tanfolyama. Az oradeai Magyar Párt esti románnyelvű tanfolyamaira megkezdődtek a jelentkezések. A tanfolyamot, mint ismeretes, Cozma Augustin vezeti, akinek nagyszerű pedagógiai felkészültsége biztosítja arra, hogy a hallgatók könnyen és gyorsan nagy előrehaladást tethetnek a román nyelv elsajátításában. A tanfolyamra a Magyar Párt irodájában lehet jelentkezni minden nap délelőtt 9 és 1 óra között. Kellő számú jelentkező esetén lesz kezdő és haladó tanfolyam is.

Koszorúmegváltás. A Magyar Párt bihormegyei tagozata dr. Ujfalussy Sándor megyei intézőbizottsági tag halála alkalmából a kiváló magyar és református vezető férfit a Havasi-kápolnában a református templom épületében a Magyar Párt által fenntartott árva háznak 500 leit adományozott koszorúmegváltás címén.

Halálozás. Özv. Olasz Józsefné szül. Zsiday Zsuzsanna Turdán meghalt. Temetése csütörtök délután 3 órakor lesz Oradeán a Havasi-kápolnában. — Özv. Kovács Mihályné szül. Takács Anna 66 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután fél 6 órakor lesz a közkörházban. (Erdélyi „Concordia“.)

Ismét Zilahy Lajos kapta meg a Magyar Tudományos Akadémia Vojnits-díját. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia hétfőn délután előkelő közönség és a tagok nagyszámú részvételével tartotta meg évadnyitó első öszevülését. A gyűlés egyetlen tárgya az Akadémia Vojnits-jutalmának odaítélése az 1936-37. színházi évad erre legérdemesebb színdarabjának. Az erről szóló jelentést Kékly Lajos olvasta fel, melyben ismertette mindazokat a munkákat, amelyek a jutalom szempontjából figyelemreméltóak lehetnek. Több színdarabot említett, köztük kiemelte Szántó György „Sátoros király”, Kodolányi „Pogány tűz” és Kós Károly „Budai Nagy Antal” című színdarabját, melyek a történelmi dráma terén tett kísérletek, nem keltettek ugyan zajos sikert, de megérdemlik a méltánylást. Ezek után közölte, hogy Zilahy Lajos „Szűz és a gödölye” című darabjának javasolja a jutalmat szimbólizáló emlékérmét kiadni. Az öszevülésen megjelent akadémiai tagok a javaslatot egyhangúlag elfogadták. Zilahy ezzel már harmadszorra nyert el ezt a jutalmat, 1925-ben a „Süt a nap”, 1929-ben a „Tábornok” című színdarabjait kapta a jutalmat.

SPORTHIREK

Ausztria—Lettország 2:1 (2:1). Bécsből jelentik: Kedden a világbajnoki selejtezőn találkozott a két ország válogatottja. Az osztrák csapat kinosan rosszul játszott s alig tudta győzelmét biztosítani. Ausztria ezzel a világbajnoki döntőbe jutott. Bíró: Hertzka magyar.

Báthory István nyerte a gyöngyösi kardvívóversenyt. Gyöngyös. Saját tud. Vasárnap rendezték meg Magyarországon Gyöngyösön a Jekkefalusi vándordíjas vármegyei vívóversenyt, melyre több vármegye legjobb vívó klubjai neveztek be. A kard egyéni versenyre kiírt arany vándorserleget az Oradeáról elszármazott Báthory István okl. gépészmérnök M. A. V. S. R. T. gyöngyösi fiókjának főnöke három győzelemmel a gyöngyösi Atlétikai Klubnak szerezte meg. Báthory Istvánt Oradeán is jól ismerik. Apja Báthory László ny. rendőrkapitány, maga is jó vívó volt a maga idejében. Fiai Báthory István és néhai Báthory Gábor az NSE vívóbajnokai mindig az első helyen állottak.

Zürichi zárlat. Párizs 14.30, London 21.51 háromnegyed, Newyork 431.50, Brüsszel 73.23, Milánó 22.93, Amszterdam 240.25, Berlin 174.50, Bécs — schilling 79.85, Prága 15.23, Varsó 82.25, Belgrád 10, București 325.

Kakas, mint nyomozó. Satumare. Saját tud. Mulatságos esetről érkezett jelentés az ügyészséghez. Busagon ismeretlen tettesek kirabolták Deák Anna földművesasszony házat. Elvitték megtakarított pénzcsékjét, a ruhákat, két tyukot és — egy kakast. A csendőrség hiába nyomozott, hirtelen üthették a betörők nyomát. Deák Anna éjszakánként nem tudott aludni, annyira bántotta az elrabolt értékek után. Az álmatlanság hajnali munkára kényszerítette. Egyszer csak hallja, hogy az ellopott kakas kukorékol a falu tulsó szélén. A károsult asszony megindult a hang irányában és Griga János háza előtt állott meg. A kakas a Griga kertetében üdvözölte a nap első sugarát. Deák Anna a csendőrségre sietett s nagy boldogan üsárgolta, hogy meg van a tolvaj, a „drága” kakas nyomra vezette. A házkutatás során az összes ellopott értékek megkerültek, s visszaadták azokat Deák Annának, aki kijelentette, hogy a „beesületes” és „hűségos” állatot nem vágia le és nem adja el hanem megtartja „halála napjáig”.

NEM NYILT KI AZ EJTŐERNYŐ: A PÍLÓTA SZÖRNYETHALT. Königrätzből jelentik: Az itteni repülőtérén két katonai repülőgép gyakorlatozás közben összeütközött. Mindkét gép lezuhant. Az egyik gép pilótája szörnyenhalt, mert ejtőernyője nem nyílt ki.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legvénült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a

Dr. Földes-féle FERROL vastáplikör.

A leghatásosabb és legeredményesebb hízlató, erősítő vér- és izomgyarapító szer. Minden gyógy-szertárban és drogériában 100 leit egy üveg

Ciucmegyei rövid hírek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A város lakossága köréből panaszok hangzanak el, hogy nagy mennyiségben lepték el a patkányok az istállókat, ólakat, felszereket és tömeges megjelenséssel nemcsak a közegészségügyet veszélyeztetik kiszámíthatatlan mértékben, hanem nagy kárt tesznek a téli begyűjtött termény, takarmány, majorság és kisebb háziállat-állományban is. A panaszok tömegére felfigyelt a városi tanács is és így remélni lehet, hogy kellő védekezés, egységes fellépéssel gátat lehet vetni a patkányok garázdálkodásának és kártételének. — A ciucmegyei giurgiui részben garázdálkodó betörőkről és tolvajokról több ízben megemlékeztünk. Bár a rendőrség és csendőrség a legerélyesebben nyomoz: egyetlen tettest sem sikerült eddig kézrekeríteni. Ezzel szemben a betörések és lopások napirenden vannak. Orbán Márton ciumani gazdálkodótól ötezer lei értékű ruhaneműt vittek el. Restas Angela cigányvőn kívül gyauuba keveredtek Gr. Nicolae és Neagu Vasile faluzó petróleumárusok is, akik ellen szintén elrendelték a körözést. — Az általunk is részletesen ismertett érték- és állampapír sikkasztás ügyére felfigyelték a pénzügyigazgatóságokat ellenőrző magasabb hatósági szervek is és részletes vizsgálat tartását határozták el. Radulescu brasovi pénzügyi vezérfelügyelő vezetésével nem kevesebb, mint öt pénzügyi ellenőr és felügyelő folytat vizsgálatot egyes ügyosztályokban. Eddigi nyilatkozataik szerint az ügyosztályoknál nem fordult elő nagyobb szabálytalanság, vagy visszaélés, kivéve a Serbán Iuliu pénzügyi tisztviselő és társa terhére írt mintegy négyszázezer lejes értékpapír sikkasztást. A vizsgálat még nem nyert befejezést. — Mindig hangoztatuk, hogy a székelylakta vidékeken burjánzó jelentgetési-láz legtöbb esetben bosszu, harag szüleménye. A rendszerint államellenes izgatás, lázítás és irredentizmus vádja legtöbb esetben alaptalan és felmentéssel végződik. György László misenteai lakos is hasonló váddal jelentette fel Balogh Ignác községi bíró. A most megtartott tárgyaláson kiderült, hogy becsületértés esete forog fenn csupán, amiért Györgyöt ezer lei pénzbüntetésre ítélték. — A Ciucmegyei Mezőgazdasági Kamara október 10-től 17-ig, az országos gyümöleshéttel kapcsolatosan, mezőgazdasági kiállítást rendez a közbirtokossági székház nagytermében. Kiállítási terményeket és kézi, valamint házi szőtteményeket október 6-8 án lehet beszállítani. A kiállítás látogatása és a kiállítási anyagok helye teljesen díjtalan.

Szabó Béni képviselő október 17-én ön Oradeára

Mint már közöltük Szabó Béni orsz. képviselő — a magyar iparosok szervezkedési ügyében — a Magyar Párt iparosszakosztálya keretében e hó 10-én szándékozott városunkban előadást tartani. Ez a határidő egy héttel eltolódott. Szabó Béni ugyanis értesítette dr. Soós István tagozati elnököt, hogy e hó 10-én Reghinban kell ipari kiállításon és szervező gyűlésen résztvennie és így városunkba való lejövetele egy hétre eltolódik.

Városunk magyar iparostársadalma így tehát október hó 17-én lesz abban a helyzetben, hogy Szabó Bényt meghallgathassa, kinek értékes előadását az iparosság érthető nagy érdeklődéssel és lelkesedéssel várja.

Elítélték a satumarei római katolikus székesegyház betörőjét. Satumare. Saját tud. Megírtuk annakidején, hogy ismeretlen tettes feltörte és kifosztotta a satumarei római katolikus székesegyház Szent Antal perselyét. A tettest csak hónapok mulva, izgalmas hajszá után fogta el a rendőrség Kiss Ferenc satumarei üveges segéd személyében, akit kabinfosztogatáson érték, de elmenekült s később a hidat őrző katonának csípték nyakon. Kiss most állott a satumarei törvényszék fiatalokú bírósága előtt, ahol a 17 éves fiú 29 betörést ismert el. A bíróság Kisst kétévi javítóintézetre ítélte. A megtévedt fiut már el is szállították Gherlára.

SZÍNHÁZ

Delilla

(Molnár premier)

A Thaliaársulat új drámai együttese Molnár Ferenc „Delilla” című darabjával mutatkozott be kedden este — zsufolt nézőtér előtt. A közönség jól szórakozott, sokat mulatott — sőt sokat tapsolt, de ez a derű és ez a lelkesedés ezuttal inkább az együttes kitűnő játékát, az előadást és a rendezést illette, mint a darabot... Mintha a Liliom, a Farkas, a Testőr és az Ördög drámai feszültséget, nagyszerű meseszöveget produkáló mesterének, a színpad egyik legnagyobb ismerőjének ellanyhult volna a tolla s Darvas Lili igéző egyéniségét kellett új darabja középpontjába állítania, hogy a mese az első felvonás közepén össze ne omoljon. Így is Bernsteini dialógusokra volt szüksége, hogy a második és harmadik felvonás valamennyire felcsigázza a közönség lankadó érdeklődését.

Siker — mégis volt. De ez a siker nálunk is inkább az előadásnak és annak a játéklehetőségnek volt, amit színészeink annyi művészi mértékartással és tehetséggel használtak ki.

Erényi Böske, aki a drámai színpadon komoly meglepetést keltett rendkívül disztignált, finom és természetes játékaival, eleganciájával és lebilincselő egyéniségével, Fényes Aliz olykor tulpointrozott, de mindvégig művészi alakítása mellett Mészáros színes játéka, Lontos, Tompa Sándor, Szabados jól sikerült kabinetfigurái keltettek derűtséget.

Szabados rendezése és a szép díszletek nagyban hozzájárultak a Delilla előadásának sikeréhez. (h.)

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYEI:

— A Delilla két utolsó előadása. Ma, csütörtökön délután és este tartja utolsó két előadását a Thalia magyar színház kiváló prozai együttese, amikor is Molnár Ferenc örösi sikert aratott vigjáték ujdonsága, a Delilla kerül színpadra. Az operet, az oradeai bemutatón is az utolsó évek legnagyobb sikerét aratta, mert a Delilla-hoz hasonló vigjáték ujdonsággal Molnár Ferenc életrajzi egyik legjobb és legszemélyesebb darabját írta meg eddig. A darab főszereplői művészi játékaikkal föltűntek önmagukat és az oradeai előadás a tarsulat csúcsteljesítménye volt, ami a bemutató előadás közönségének egy szinte örökké tartó élmény marad. A Delilla főszereplői: Fényes Alice, Erényi Böske, Mészáros Béla, Tompa Sándor, Lantos Béla, Tóth Elek, Dancsó és Szabados Árpád. A darabot Szabados Árpád rendezte. A Delilla két utolsó előadása ma, csütörtökön délután 5 órakor és este 9 órakor rendezésével kezdődik.

Negyven évig a bolgárok plébánosa

**Öt nyelven hangzottak el beszédek
a besenova-vechei ünnepen**

Timisoara. Saját tud. Az egyházmegyei papság egyik igen tevékeny, érdemekben gazdag, kimagasló tagját ünnepelték Besenova-veche községben. Negyven esztendeje, hogy Kristófcák Ferenc c. kanonok, ennek a bolgár községnek a plébánosa s a negyvenesztendősi jubileum valóban a fekkölt szellemű, önfeláldozó munka ünnepeét jelentette. Negyven esztendeje, hogy ez a nemesszívű és igazi érték-ember, aki egyformán beszél ékes latinsággal vagy gyönyörűen stilizált tiszta magyar nyelven, a bolgárok plébánosa és mint ilyen a banati bolgárok kultúrájának is nagy szolgálatokat tett.

Két évszázaddal ezelőtt vándoroltak be, török nyomás elől, a bolgárok a Banatba s itt máiglan lakják Besenova-veche és Vinga nagyközségeket. Vezetőjük Stanislavich Miklós püspök volt, craiovai születésű ferencrendi, aki előbb Nikápolyon működött mint missziópüspök, majd Oltenia apostoli kormányzója volt. Ő volt első plébánosa a banati bolgároknak, majd Csanád-egyházmegye püspöke lett. Csanád vármegye főispánja stb.

Kristófcák Ferenc c. kanonok negyven éves plébánosi jubileumára lelkesen készült Besenova-veche lakossága. Szép számban jöttek a jubiléus paptársai is. Pacha Agoston dr. megyéspüspök és a székeskáptalan képviselőjében Kayser Lajos prelátnak-kanonok jelent meg, eljöttek Petrovits Emil apátplébános, Sannicolaul-mare, Walaskiewicz Rezső neraui, Havlik Vencel vinga, Varganics József bebavechei, Springer József teremiamarei, Jakóby János teremiamicai, Kurth Mihály clocotici plébánosok. A megjelent papság processzióban vonult a plébániához, hogy a jubiléus ünnepi menetben a templomba vezesse. A plébániák előtt Velosov Rokus hitközségi elnök üdvözölte a jubiléus plébánost s a hitközség nevében aranyhímzésű vörösdamaszt miseruhát adott át. Dragan Tamás a hívek ajándékát, szépívű kelyhet nyújtott át. Iskolás-gyermek a negyven esztendőre utaló negyven szál rózsát hoztak. Kayser Lajos prelátnak-kanonok a jubiléusnak átadta a megyéspüspök és a káptalan — amelynek Kristófcák tiszteletbeli tagja — üdvözlőiratait. Petrovits apátplébános latinul köszöntötte a jubiléus plébánost a kerületi papság nevében. A bolgár énekkar Farkas Jakab karmester vezetésével szép kórust adott elő. Harangzúgás közt kísérték a jubiléus a hatalmas, díszes templomba. A bolgárok, nemzeti díszöltözeteikben, igen festői képet alkottak. Kayser prelátnak Tedeumot, majd ünnepélyes apát misét mondott. Kurth Mihály clocotici plébános, aki annakidején sokáig káplán volt a jubiléus oldalán, mondotta az ünnepi beszédet s a szövekről méltatta a jubiléus nagy érdemeit. A banati bolgároknak szellemi és kulturális téren nagy szolgálatot tett, úgymond: Negyven évig bolgár nyelven hirdette az Igét, bolgár katekizmust írt, bolgár bibliafordítást adott ki. Legalább ötven ifjú hívet magánúton maga készítette elő a vizegákra, úgyhogy intellektuális pályára léphettek s így nem egy kiváló embere akadt a népnek.

A templomi ünnepség után százötven terítékes díszebéd volt, amelyen Kayser prelátnak szót élcsenek, román nyelven s a pápát és a királyt éltette. Telbisz Péter dr. ügyvéd bolgár nyelven ünnepelte a jubiléus. Walaskiewicz Rezső neraui plébános magyarul, Springer teremiamarei plébános németül, Lissi Antal káplán románul beszélt; többek közt felszólaltak Topcsiov László kántortanító, Telbisz Károly, a „Bulgarszki Glasznik” szerkesztője, Markó István tűzoltó parancsnok. Végül az ünnepelt mondott meghatóttan, köszönetet. Öt nyelven hangzottak el beszédek a szép, bensőséges ünnepen. A polgári hatóságok nem képviseltették magukat, a lakosság teljes számban vonult ki.

Kérjük

új árjegyzékünket

Őszi szállítás
megkezdődött.

Ambrosi, Fischer és Társai
Ajud, Jud. Alba

Gondolt az ÁLLAMI
SORSJÁTÉK OKTÓBER
15.-iki huzására?

Vásároljon EGY SORS-
JEGYET és résztvesz a
szerencse nagy parádéjában.

H U Z Á S
OKTÓBER 15.-ÉN

NYEREMÉNYEK

6.000.000

2.000.000

1.000.000

STB.

ÉRTÉKBEN, MIND
AZ ÖN SZÁMÁRA
VANNAK.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

XIV. SORSJÁTÉK • IV. OSZTÁLY

Kémkedésért letartóztattak Németországban egy lengyel grófnét

Katonai titkokat adott el Franciaországnak

Londonból jelentik: A Daily Telegraph berlini tudósítója jelenti, hogy Vjelopolszky grófné, a lengyel főnemesség egyik legtekintélyesebb tagja, a Berlin melletti Moabit börtön foglya. A lengyel grófnét kémkedés címén tartóztatták le. Vjelopolszky a lengyel nagykövetséghez fordult felvilágosításért arra vonatkozóan, hogy milyen váddal illetik feleségét. A lengyel kormány azonban nem engedte meg a nagykövetségnek, hogy a letartóztatás körülményeiről tájékoztatással szolgáljon. A grófnét állítólag azzal vádolják, hogy a német hadseregére vonatkozó katonai titkokat adott el Franciaországnak. A Rivierán többször találkozott ebben az ügyben egy francia tábornokkal.

Mint Varsóból jelentik, a lengyel lapok kedden adtak első ízben hírt a grófné letartóztatásáról.

Az esetet annál feltűnőbbnek tartják, mert a 30 éves, ragyogó szépségű grófné igen nagy szerepet játszott a varsói előkelő társaságban. Vjelopolszky grófné augusztus vége felé utazott el Varsóból Párizsba. Több hétig semmit sem tudtak róla, s férje is csak annyit tudott megállapítani, hogy felesége nem érkezett meg Párizsba. Vjelopolszky most levelet kapott a grófnétől és ebből tudta meg, hogy felesége a Moabit börtön foglya és kémkedésért tartóztatták le. A lengyel lapok jelentése szerint a berlini lengyel nagykövetség közbenjárásának nem volt eredménye. Az esetet még rejtélyesebbé teszi az a körülmény, hogy Vjelopolszky grófné egy külföldi hatalom varsói követével együtt utazott el a lengyel fővárosból és ez a diplomata állítólag jelen volt a grófné letartóztatásánál.

KÖZGAZDASÁG

Jelentős előnyöket biztosít az új szövetkezeti törvény a szövetkezetek tagjai számára

Nagy fejlődésről számolt be az aradi Iparosok Hitelszövetkezetének közgyűlése

Aradról jelentik: Reinhart Gyula elnökle alatt tartotta meg rendkívüli közgyűlését az Iparos Othon nagytermében az Aradi Iparosok Hitelszövetkezte. Az elnök megnyitó beszédében utalt arra, hogy ezzel a közgyűléssel a szövetkezet újabb lépést tesz a fejlődés útján.

— Az új szövetkezeti törvény értelmében — mondotta — alapszabályainkat módosítani kell, még pedig olyképpen, hogy azok összhangban legyenek az új szövetkezeti törvény intézkedéseivel. Üzletrészeink névértéke eddig 25 lei volt. Az új törvény értelmében az üzletrészek minimális értéke 500 lei kell legyen. Választmányunk azonban szövetkezetünk érdekei szempontjából úgy találta helyesnek, hogy az üzletrészek minimális értékét ezer leire emelje. A módosítás során megszűnik a tagok ötszörös felelőssége és mindenki csak az általa jegyzett üzletrészek névértékének erejéig felel.

Dr. Gabos Jenő szövetkezeti ügyész ismertette ezután részletesen az alapszabálymódosítást, majd pedig rávilágított azokra az előnyökre, amelyeket az új szövetkezeti törvény a szövetkezeteknek és tagoknak nyújt.

— Az új szövetkezeti törvényben foglalt feltételek mellett valóban érdemes szövetkezeti tagnak lenni, — mondotta. Az első előny, amelyet a törvény biztosít, az, hogy a szövetkezet 25

százalékos adókedvezményben részesül. A szövetkezeteknél elhelyezett takarékbetétek ötven ezer leig mentesek a tőkekamatadó alól, míg a szövetkezet és a tagok között létrejött okiratok bélyegmentesek. A szövetkezet javára történő bekebelezés szintén bélyegmentesen történik és a szövetkezetek üzleti könyvei az illeték egynegyede alá esik, míg a napló és a leltárkönyv bélyegmentes és a szövetkezeti ülésekről felvett jegyzőkönyveket sem terheli bélyegilleték. Ötven ezer leig bélyegmentesen perelhet a szövetkezet és felbecsülhetetlen előny az adócsökkentés vagy kényszerregezésbe került adó ellen is folytathatja az eljárást, ami által követelésének behajtása biztosítva van. Ugyancsak rendkívüli nagy előny, hogy a követelések behajtásakor a szövetkezet közvetlenül az állam, megye és község után következik. Kedvező intézkedése az új törvénynek, hogy a üzletrészeket nem lehet lefoglalni. Mindezek a rendkívüli kedvezmények biztonságot nyújtanak azon tőkés számára, amelyeket a szövetkezeteknél helyeznek el.

Gabos Jenő dr. beszéde után a közgyűlés az előterjesztett alapszabálymódosításokat elfogadta. Ezután Reinhart Gyula utalt ismét a szövetkezet fejlődésére és megemlítette, hogy az Aradi Iparosok Hitelszövetkezte az év első kilenc hónapjában 14 és félmillió lei kölcsönt folyósított.

Román—cseh vegyes bizottsági tárgyalások Satumaren. Saját tud. A román és a cseh kormányok között létrejött elvi megállapodás következtében kicserélik a két országhatár mentén fekvő ingatlanok értékét. A határozat véghezvitelének megtárgyalására hétfőn dr. Hodor Victor közigazgatási vezérfelügyelő elnökle alatt román—cseh vegyes bizottsági tárgyalások indultak meg a satumarei megyeházán. A megbeszélések előreláthatólag szerdán érnek véget.

MEGENGEDIK A TENGERI-KIVITELT. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottságának legutóbbi ülésén szóba került a tengeri-kivitel kérdése. Határozat ugyan nem történt, de a földművelésügyi minisztérium utasítást kapott, hogy azonnal állítsa össze az ország tengeri készleteit. Ha kiderül, hogy azok a jelentések, melyek értelmében az idei tengertermés 420.000 vagon, ami 70.000 vagon feleslegnek felel meg, már a közeli időkben szabdaddá teszik a tengerikivitel.

Megsemmisítette a közigazgatási bíróság az üzemek kereskedelmességéről szóló szabályrendeletet. Oradea. Saját tud. A város, mint ismeretes, kereskedelmessítette a városi üzemeket és egy közös főhatóságot bízott meg az üzemek vezetésével. A kereskedelmességéről szóló szabályrendeletet több oldalról is megfellebbezték. A timisoarai közigazgatási bíróság, egyszeri halasztás után tegnap hozott ítéletet a Háztulajdonosok Szövetsége részéről benyújtott fellebbezés ügyében. Kimondotta a közigazgatási bíróság, hogy az üzemek kereskedelmességéről szóló szabályrendelet életbeléptetése és a kereskedelmi igazgató kinevezése törvénytelen és ezért mindkettőt megsemmisítette. A revíziós bizottság döntése nagy feltűnést keltett városunkban.

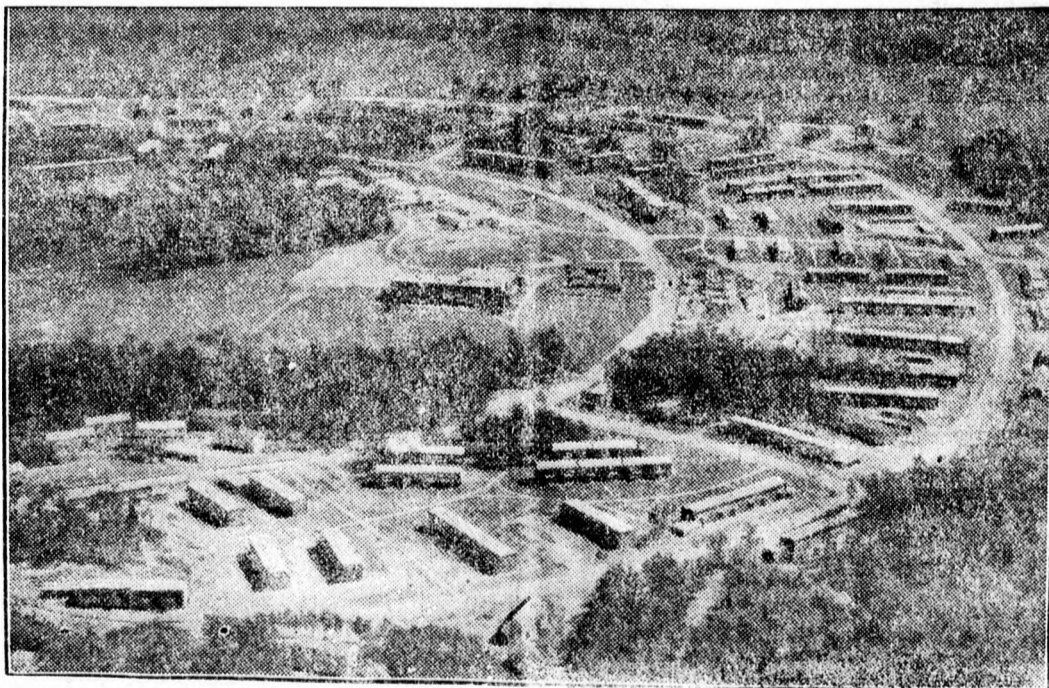
BEVONJÁK AZ ÖTLEIES ÉRCPÉNZEKET. A pénzügyminiszter rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak, amelynek értelmében a Mihály nagyvajda trónörökös arcképével ellátott ötleies ércpénzeket 1938 január elsejéig ki kell vonni a forgalomból. A bevont ötleies ércpénz beváltása arányában a pénzügyminisztérium új ötvenleies ércpénzt ad ki.

Az oradeai Kereskedelmi Csarnok közleménye. Ma, csütörtökön délelőtt 11 órakor nyitjuk meg az oradeai kiállítást. A hatóságok, testületek, egyesületek vezetőit, a Kereskedelmi Csarnok elnökségét, valamint összes tagjainkat tisztelettel meghívjuk az ünnepélyes megnyitóra és kérjük, hogy megjelenésükkel kiállításunkat megtisztelni sziveskedjenek.

Négyszáz vagon gyümölcsöt szállítottak a bányavidékről Csehszlovákiába. Satumare. Saját tud. A halmei vámhivatal jelentése szerint az almaidény beállta óta négyszáz vagon gyümölcsöt szállítottak Csehszlovákiába a bányavidékről. Vasárnap 27 vagon alma haladt át a román—cseh határon. A múlt évi kivitel ezer vagonot tett ki s remélni lehet, hogy az idei kivitel is el fogja érni ezt a mennyiséget.

A KISIPARI HITELINTÉZET MEGKEZDI MŰKÖDÉSÉT. Bucurestiből jelentik: A nemrég megalakult Kisipari Hitelintézet november elsején megkezdte működését.

Tizenkétféle árlejítés lesz Baia-Maren. Satumare. Saját tud. A munkásbiztosító Baia-Maren új kórházat épít, amit már tető alá is hoztak. A munkaügyi minisztérium most megküldte jóváhagyását a kórház befejező munkálataira, amelynek elvégzésére 12 millió leles költségleíránnyal a közeljövőben árlejítést hirdetnek.

Modern „modellváros”.

Az amerikai Berwyl közelében építette fel Greenbelt modellvárost a kivándorlási és telepítési bizottság. A tulszofolt nagyvárosokból ilyen, szabad területen épült kertvárosokba akarják kitelepíteni a kevésbé tehető lakosságot. Az első „modell-városba” október közepén kezdődik a kitelepítés.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 7

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

2 darab

új nagy, kényelmes valódi marhabőrből, elsőrendű kiállításal készült fotój eladó. Cím: Oradea, Regele Ferdinand 16, emelet.

Jókarban levő

használt cserépkályhát veszek. Oradea, Strada Bratiannu No. 27.

Egy sőtétkék

női télikabát kisebb alakra eladó. Szabó J. Oradea, Str. Gheorghe Lazar No. 5.

Eladó

költőzködés miatt székények, ágyak, sodronybetéttel, szalongarnitúra nagy tükrrel, ebédizasztal, festmények, márvány mosdó, Schöberl divány, üst, stb. Oradea, Str. Ciorgariu 15. földszint 1. balra. Megtekinthető: délelőtt 10-től 1-ig.

Egy új télikabát, 2 felöltő, öltönyök, kalapok középtermetű férfira eladók. Oradea, Str. Tichindeal No. 18-a.

Egy kovácsülő

150 kg. eladó Oradea, Vasile Conta No. 16.

Hűlőpéle

Radnai-féle

magyar gyorsírást jutányosan tanítok. — Cím a kiadóban.

Alkalmazás

Szifgyártó segédeket keresek állandó munkára, Kötysz, Oradea, Str. Alexandri 53. sz.

Lakás

Kiadó

november 1-re 3 szobás, fürdőszobás udvari lakás, ugyanott egy 2 szobás. Oradea, Ciorgariu-utca 41. szám.

Kiadó

2 szobás mellékhelyiségből álló lakás november 1-re. Cím: Oradea, Str. Bratiannu 55.

Kiadó

modern garzon lakás és egy borpince. Oradea, Oltenia-utca 2.

Utcai háromszobás

lakás mellékhelyiségekkel, november 1-re kiadó. — Utcai butorozott szoba azonnalra kiadó. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Kiadó

2 szoba fürdőszobás lakás november 1-re Oradea, Duca-u. 15.

Háromszoba

előszoba fürdőszobás lakás november 1-re kiadó. Oradea, Strada Aurel Vlaicu 31-a.

Egyszobás

szép lakás kiadó novemberre. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Kiadó

kétszobás, udvari lakás, Oradea, Str. Bratiannu 61. alatt.

Kiadó

kertes házban 3 szobás, fürdőszobás lakás november 1-re. Oradea, Str. Ciordas 38. szám.